

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkenin en önemli toplumsal gruplarından birini oluşturan ve sayıları 12 milyonu aşan emeklilerin son yirmi yıl içerisinde ellerinden alınan hakları ile yaşam koşulları giderek zorlaşmıştır. Emeklilerin yaşadığı mevcut sorunların araştırılması ve hak kayıplarının giderilmesi için alınacak önlemlerin tespiti amacı ile meclis araştırması açılmasını arz ve talep ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Bilindiği üzere emekliler 12 milyonu aşan sayılarıyla ülkenin en önemli toplumsal gruplardan birini oluşturmaktadır. Ücretli çalışan sayısının 18 milyon civarında olduğu bir düzlemde emeklilerin ne denli önemli bir grup olduğu da izahtan varestedir.

Emeklilik; çalışmaya bağlı bir hak ve çalışma hakkının devamı niteliğindedir. Tam da bu sebeple emeklilerin sorunları çalışma hayatının sorunlarının önemli bir parçası olamaya devam etmektedir. Ömürlerinin en güzel yıllarını çalışarak tüketmiş olan işçilerin, emekçilerin yaşlılıklarını mutlu, huzurlu refah içinde geçirmesi, sosyal devletin ve toplumun onlara en temel borcudur.

Ancak 8 milyonu aşkın yaşlılık aylığı alan emekli ve 4 milyon civarındaki hak sahibiyle birlikte emekliler asgari ücretin altında bir ücretle açık sınırının da altında yaşamaktadır. Hazine katkısı ile aylık ödemeler 1500 TL'ye çekilmiş olsa da mevcut zamlar ve derinleşen ekonomik kriz karşısında, anlamsız kalmaktadır.

2021 bütçesinde, emekliler için öngörülen zam oranının 3+3 ve enflasyon farkı olarak düşünülmesi ne yazık ki emeklileri açlığa ve ölüme terk eden anlayışın devam ettiğini göstermektedir.

Emekliler 2000’li yılların başından itibaren hak kayıpları yaşamış ve yaşamaya devam etmektedirler. Bu mağduriyetlerin temel kaynağı ise 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’dur. 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı yasa ile emekliliğe erişim hakkı zorlaştırılmış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekli aylığı elde etme koşulları değiştirilmiş ve emekli aylıkları düşmeye başlamıştır. Bu konuda yapılan çalışmalara göre, ülkedeki emeklilerin %71’i 56 ve daha yukarı yaştadır. Emeklilik yaşının yükseltilmiş olmasıyla emeklilerin yaş ortalaması önümüzdeki yıllarda daha da yükselecektir.

Çalışan ve iş arayan emekli sayısı 2003 yılında 1,5 milyon iken 2017 yılı verilerine göre 4 milyonu aşmıştır.2020 yılında ise bu sayının çok daha vahim boyutlara ulaşmış olduğu gerçeği ile karşı karşıyayız. Yine emeklilikte yaşa takılanların sorunları çözülmemiş, saray harcamalarına aktarılan bütçenin çok daha azı ile giderilecek olan bu mesele iktidarın keyfiyetine bırakılmıştır.

Öte yandan salgın hastalık koşullarında emeklilerin yaşam hakları büyük risk altındadır. Çoğu emekli yurttaş, yaşları itibariyle hastalık bakımından riskli gruplar içerisinde yer almaktadırlar. Fakat buna karşın onlar için ek önlemler almak yerine iktidar, yasaklayıcı tedbirlerle meseleyi ötelemektedir. Evlerinde koronadan ötürü ölüme terkedilen emeklilerin varlığı, devletin tedbir almak yerine yurttaşını gözden çıkaran yaklaşımını ortaya koymaktadır.

Diğer bir husus da, bunca sorunun öznesi ve mağduru olan emeklilerin hak arama mücadelelerinin engellenmesidir. Emeklilerin kurduğu sendikalara karşı valilikler tarafından açılan kapatma davaları, mevcut sorunların çözümüne değil, hasırlatı edilmesine dönük yaklaşımlardır.

Düşük ücretlerle geçinmeye çalışan emeklilerden ilaç ve muayene katkı payı adı altında yüklü maaş kesintileri de yapılmaktadır. Bu ise zorlu yaşam koşullarında bir de sağlıklı yaşam haklarından ödün vermeleri anlamına gelmektedir. Salgın koşullarında ileri yaş gruplarına, kronik rahatsızlığı olanlara destek verilmeli, ilaç katkı payları kaldırılmalı, maaşları insanca yaşayabilecek düzeye yükseltilmeli ve temel ihtiyaç maddelerine zam yapılmamalıdır. Aksi halde emekliler yaşarlarken ihtiyaçları yok sayılarak adeta ölüme terk edilmiş olacaktır.

Tüm bu nedenlerle emeklilerin maruz kaldığı temel sorunların tespiti ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, ekonomik kriz ve salgın hastalık koşullarında emeklilere verilecek destek çalışmalarının hızlandırılması amacıyla meclis araştırması talep zarureti hasıl olmuştur.